

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๒/๒๕๖๔

คณะกรรมการการเลือกตั้ง	ผู้ร้อง
นายชุมพล จุลใส	ผู้ถูกร้องที่ ๑
นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	ผู้ถูกร้องที่ ๒
นายอิสสระ สมชัย	ผู้ถูกร้องที่ ๓
นายถาวร เสนเนียม	ผู้ถูกร้องที่ ๔
นายณัฐวุฒิ ใสสุเกียรณ	ผู้ถูกร้องที่ ๕

รธน. มาตรา ๘๒ วรรคสอง มาตรา ๙๖ (๒) มาตรา ๙๘ (๔) และ (๖) มาตรา ๑๐๑ (๖) มาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ซึ่งมาตรา ๙๘ (๔) ประกอบมาตรา ๙๖ (๒) กำหนดให้บุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่บุคคลที่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ และกรณีเป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลตามมาตรา ๙๘ (๖) การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้นำลักษณะต้องห้ามของบุคคลมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ มาเป็นเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๐๑ เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ ต้องมีความประพฤติและคุณสมบัติอันเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน ปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต ปราศจากเหตุฉ้อโกงในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องสิ้นสุดลงเมื่อต้องคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่ตามหมายของศาลโดยไม่ต้องให้คดีถึงที่สุดก่อน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๕ ต้องคำพิพากษาของศาลอาญาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง จึงเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสามสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๔) และมาตรา ๙๖ (๒) เมื่อผู้ถูกร้องทั้งห้าต้องคำพิพากษาของศาลอาญาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลอาญา อันเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องทั้งห้าสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๖) นับแต่วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งห้าหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง และให้ถือว่าวันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังโดยชอบ คือ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ เป็นวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ วางลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒)

สำหรับปัญหาว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๕ วางลงนับแต่เมื่อใดนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๕ มีหนังสือขอลาออกจากตำแหน่ง และมีประกาศสภาผู้แทนราษฎรลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ให้ผู้มีชื่อในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคพลังประชารัฐเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) ในวันดังกล่าวแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

ย่อโดย นางสาวจිරนนท์ ตุ่นมาก
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นางสาวกนกวรรณ พรประสิทธิ์
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการพิเศษ

นายปฐมพงษ์ คำเขียว
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นางสาวณิชามา ภูมินายก
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๒

นายมนตรี กนกวารี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาราชการแทน
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

หมายเหตุ

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ วินิจฉัยทำนองเดียวกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒/๒๕๖๒
ในส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖)
ประกอบมาตรา ๙๘ (๖)

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ วินิจฉัยทำนองเดียวกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๔
ในส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖)
ประกอบมาตรา ๙๘ (๔) และมาตรา ๙๖ (๒)